

Врз основа на член 472, став 9 од Законот за трговските друштва ("Службен весник на РМ" број 28/04 и 84/05), министерот за финансии донесе

**ПРАВИЛНИК ЗА СМЕТКОВНИОТ ПЛАН И
СОДРЖИНАТА НА ОДДЕЛНИТЕ СМЕТКИ
ВО СМЕТКОВНИОТ ПЛАН**

(Службен весник на РМ бр. 113/06)

Член 1

Со овој правилник, се пропишува сметковниот план и содржината на одделните сметки во сметковниот план за субјектите кои сметководството го водат согласно Законот за трговските друштва ("Службен весник на РМ" бр. 28/04 и 84/05) и Правилникот за водење на сметководството ("Службен весник на РМ" број 94/04, 11/05 и 116 /05).

Овој правилник не се однесува на субјектите од став 1 на овој член, чие работење се уредува со посебен закон и доколку со друг пропис се пропишани посебни сметковни планови.

Сметковниот план и содржината на групите и на одделните сметки во сметковниот план од став 1 на овој член се составен дел на овој правилник.

Член 2

Состојбата и движењето на средствата, капиталот, обврските, приходите, расходите и резултатот од работењето, се евидентираат на синтетички (трицифрени) сметки во сметковниот план.

Пропишаните синтетички (трицифрени) сметки можат да се расчленат на аналитички.

Податоците за синтетички (трицифрени) сметки се обезбедуваат на начинот кој и одговара на техниката што се применува во водењето на сметководството.

Член 3

Субјектите од член 1, став 1 на овој правилник, го усогласуваат водењето на деловните книги со одредбите на овој правилник најдоцна до 30 април 2007 година.

Член 4

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува од 01.01.2007

Број 11-32498/1

23 октомври 2006 година

Скопје

МИНИСТЕР

д-р Трајко Славески с.р

I. СМЕТКОВЕН ПЛАН

К Л А С А 0 ПОБАРУВАЊА ЗА ЗАПИШАН, А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ И ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА

00 - ПОБАРУВАЊА ЗА ЗАПИШАН, А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ

- 000 - Запишан, а неуплатен капитал - обични акции
- 001 - Запишан, а неуплатен капитал - повластени акции
- 002 - Запишан, а неуплатен капитал од основен влог
- 003 - Останати видови запишан, а неуплатен капитал

01 - НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

- 010 - Издатоци за истражувања и развој
- 011 - Основачки издатоци
- 012 - Гудвил (Goodwill)
- 013 - Патенти, лиценци и концесии
- 014 - Заштитни знаци и слични права
- 015 - Нематеријални вложувања во подготовка
- 016 - Аванси за нематеријални средства
- 017 - Останати нематеријални средства
- 018 - Вредносно усогласување на нематеријалните средства (ревалоризација)
- 019 - Акумулирана амортизација на нематеријалните средства

02 - МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

- 020 - Земјишта и шуми
- 021 - Градежни објекти
- 022 - Постројки и опрема
- 023 - Алат, погонски и канцелариски инвентар, мебел и транспортни средства
- 024 - Повеќегодишни насади и основно стадо
- 025 - Материјални средства во подготовка
- 026 - Аванси за материјални средства
- 028 - Вредносно усогласување на материјалните средства (ревалоризација)
- 029 - Акумулирана амортизација на материјалните средства

04 - ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (ДОЛГОРОЧНИ)

- 040 - Вложувања (во акции или удели) во поврзани субјекти
- 041 - Заеми на поврзани субјекти
- 042 - Заеми со кои субјектот е поврзан врз основа на учество во вложувањето
- 043 - Учество во вложувања (партиципации)
- 044 - Вложувања во хартии од вредност
- 045 - Дадени кредити депозити и кауции
- 046 - Задолжителни долгорочни вложувања
- 047 - Откупени сопствени акции
- 048 - Останати долгорочни вложувања
- 049 - Вредносно усогласување на долгорочните финансиски вложувања

КЛАСА 1

ПАРИЧНИ СРЕДСТВА, ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ, КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И НЕДОСТАСАНА НАПЛАТА НА ПРИХОДИ (АВР)

10 - ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

- 100 - Жиро сметки
- 101 - Издвоени парични средства и акредитиви
- 102 - Благајна
- 103 - Девизни сметки
- 104 - Девизни акредитиви
- 105 - Девизна благајна
- 107 - Останати парични средства

11 - ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

- 110 - Чекови
- 111 - Меници
- 112 - Обврзници
- 113 - Записи
- 117 - Останати хартии од вредност
- 119 - Вредносно усогласување на хартии од вредност

12 - ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИТЕ

- 120 - Побарувања од купувачите во земјата
- 121 - Побарувања од купувачите во странство
- 129 - Вредносно усогласување на побарувањата од купувачите

14 - ПОБАРУВАЊА ОД ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

- 140 - Побарувања од поврзани субјекти
- 142 - Побарувања од извозници
- 143 - Побарувања по основ на увоз на туѓа сметка
- 144 - Побарувања по основ на комисиона и консигнациона продажба
- 147 - Останати побарувања од поврзани субјекти
- 149 - Вредносно усогласување на побарувањата од поврзани субјекти

15 - КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

- 150 - Вложувања (во акции или удели) во поврзни субјекти
- 151 - Заеми на поврзани субјекти
- 152 - Вложувања во хартии од вредност за тргување
- 153 - Дадени кредити, депозити и кауции
- 154 - Откупени сопствени акции
- 157 - Останати краткорочни финансиски вложувања
- 159 - Вредносно усогласување на краткорочните финансиски вложувања

16 - ПОБАРУВАЊА ОД ДРЖАВАТА И ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ

- 160 - Данок на додадена вредност

- 161 - Побарувања за повеќе платени акцизи
- 162 - Побарувања за повеќе платени даноци и придонеси од плати и на плати како и на добивката и на други примања
- 163 - Побарувања за повеќе платени даноци и придонеси од добивката
- 164 - Побарувања за повеќе платени царини и царински давачки
- 167 - Побарувања од државата и други институции по основ на останати неспомнати давачки
- 169 - Вредносно усогласување на побарувањата од државата и други институции

17 - ПОБАРУВАЊА ОД ВРАБОТЕНИТЕ И ОСТАНАТИТЕ ПОБАРУВАЊА

- 170 - Побарувања од вработените за повеќе исплатени плати
- 171 - Побарувања од вработените за аконтации за службени патувања
- 172 - Побарувања од вработените за надомест на штета
- 173 - Побарувања од вработените за кусоци на средства
- 174 - Побарувања од сопствениците на делот за исплата од добивката
- 177 - Останати побарувања од вработените и останати неспомнати краткорочни побарувања
- 179 - Вредносно усогласување на побарувањата од вработените и останатите неспомнати краткорочни побарувања

19 - ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И НЕДОСТАСАНА НАПЛАТА НА ПРИХОДИ (АВР)

- 190 - Однапред платени трошоци
- 191 - Трошоци што се разграничуваат на повеќе години
- 192 - Пресметани приходи што не можеле да бидат фактурирани
- 194 - Платени зависни трошоци за набавка
- 197 - Останати платени трошоци за идните периоди и недостасана наплата на приходи

КЛАСА 2

ОБВРСКИ, ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ТРОШОЦИ И РИЗИЦИ И ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)

21 - КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

- 210 - Обврски за издадени чекови
- 211 - Обврски за издадени меници
- 212 - Обврски по основ на обични обврзници
- 213 - Обврски по сонов на конвертибилни обврзници
- 217 - Обврски за издадени други хартии од вредност

22 - КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ И ОБВРСКИ ЗА АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИИ

- 220 - Обврски спрема добавувачи во земјата
- 221 - Обврски спрема добавувачи во странство
- 222 - Обврски спрема добавувачи за нефактурирани стоки, материјали и услуги
- 223 - Обврски за аванси
- 224 - Обврски за краткорочни депозити и кауции

24 - КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ И ПО ОСНОВ НА УЧЕСТВО ВО ВЛОЖУВАЊА И УЧЕСТВО ВО РЕЗУЛТАТОТ

- 240 - Обврски спрема поврзани субјекти
- 242 - Обврски спрема увозници
- 243 - Обврски по основ на извоз за туѓа сметка
- 244 - Обврски по основ на комисиона и консигнациона продажба
- 245 - Останати краткорочни обврски од поврзани субјекти
- 246 - Обврски спрема субјекти со кои субјектот е поврзан по основ на учество во вложувањата
- 247 - Обврски по основ на учество во резултатот
- 249 - Останати краткорочни обврски по основ на учество во вложувањата и учество во резултатот

25 - КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА ЗАЕМИ И КРЕДИТИ

- 250 - Краткорочни обврски по основ на заеми и кредити во земјата
- 251 - Краткорочни обврски по основ на заеми и кредити во странство
- 257 - Останати краткорочни обврски по основ на заеми и кредити

26 - КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ЗА ДАНОЦИ, ПРИДОНЕСИ И ДРУГИ ДАВАЧКИ

- 260 - Обврски за данокот на додадена вредност
- 261 - Обврски за акцизи
- 262 - Обврски за даноци и придонеси од плати и на плати како и на добивката и на други примања
- 263 - Обврски за даноци и придонеси од добивката
- 264 - Одложени обврски за данок од добивка
- 265 - Обврски за царини и царински давачки
- 269 - Обврски за останати неспомнати даноци, придонеси и други давачки

27 - КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ЗА ПЛАТИ, ДРУГИ ОБВРСКИ СПРЕМА ВРАБОТЕНИТЕ И И ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ

- 270 - Обврски за плата и надомести на плати
- 271 - Нето плати
- 272 - Надомести на нето плати
- 273 - Даноци од плати
- 274 - Придонеси од плати
- 275 - Нераспоредена добивка од финансиската година
- 276 - Обврски за лични примања на сопствениците
- 279 - Обврски спрема вработените по други основи и останати неспомнати краткорочни обврски

28 - ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ И ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ

- 280 - Долгорочни обврски спрема поврзани субјекти
- 281 - Долгорочни обврски по основ на заеми и кредити
- 282 - Долгорочни обврски спрема субјекти со кои субјектот е поврзан по основ на учество во вложувања
- 283 - Долгорочни обврски за аванси, депозити и кауции
- 284 - Долгорочни обврски спрема добавувачите (доверители по основ на работењето)
- 285 - Долгорочни обврски по основ на хартии од вредност

- 286 - Останати долгорочни обврски, вклучувајќи го данокот и социјалното осигурување и одложениот данок од добивка
- 287 - Резервирања за пензии и слични обврски
- 288 - Резервирања за даноци
- 289 - Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци

29 - ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)

- 290 - Пресметано, а одложено плаќање на трошоците
- 292 - Однапред наплатени (пресметани) приходи
- 294 - Пресметани зависни трошоци на набавката
- 297 - Останато одложено плаќање на трошоците и приходите во идните периоди

КЛАСА 3

ЗАЛИХИ НА СУРОВИНИ, МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И СИТЕН ИНВЕНТАР

30 - ПРЕСМЕТКА НА НАБАВКАТА

- 300 - Вредност во пресметка од добавувачите
- 301 - Зависни трошоци
- 302 - Царини и други увозни давачки
- 303 - Данок на додадена вредност и останати давачки
- 309 - Пресметка на набавката

31 СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

- 310 - Суровини и материјали на залиха
- 312 - Суровини и материјали на пат
- 316 - Суровини и материјали во доработка, обработка и манипулација
- 317 - Вредносно усогласување на залихите на суровини и материјали
- 319 - Отстапување од цените на суровините и материјалите

32 - РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ

- 320 - Резервни делови на залиха
- 327 - Вредносно усогласување на залихата на резервни делови
- 329 - Отстапување од цените на резервните делови

35 - СИТЕН ИНВЕНТАР И АМБАЛАЖА

- 350 - Ситен инвентар на залиха
- 351 - Ситен инвентар во употреба
- 352 - Амбалажа и автогуми на залиха
- 353 - Амбалажа и автогуми во употреба
- 357 - Вредносно усогласување на залихите на ситниот инвентар, амбалажата и автогумите
- 359 - Отстапување од цените на ситниот инвентар, амбалажата и автогумите

37 - АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ,

РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ, СИТЕН ИНВЕНТАР, АМБАЛАЖА И АВТОГУМИ

- 370 - Аванси, депозити и кауции за суровини и материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми
- 377 - Вредносно усогласување на дадените аванси, депозити и кауции за суровини и материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми

КЛАСА 4 ТРОШОЦИ И РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

40 - ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ, МАТЕРИЈАЛИ, ЕНЕРГИЈА, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И СИТЕН ИНВЕНТАР

- 400 - Потрошени суровини и материјали
- 401 - Потрошена енергија
- 404 - Потрошени резервни делови
- 405 - Отпис на ситниот инвентар

41 - УСЛУГИ СО КАРАКТЕР НА МАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ

- 410 - Транспортни услуги
- 411 - Надворешни услуги за изработка на производи
- 412 - Услуги за одржување и заштита
- 413 - Трошоци за саеми
- 414 - Наемнини - лизинг
- 419 - Останати услуги

42 - РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ТРОШОЦИ И РИЗИЦИ

- 420 - Резервирања за трошоци за надомест на штети
- 421 - Резервирања за пензии на вработените
- 422 - Резервирања за инвестиционо одржување
- 423 - Резервирања за гаранции
- 429 - Останати долгорочни резервирања за трошоци и ризици

43 - АМОРТИЗАЦИЈА И ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ДОЛГОРОЧНИТЕ И КРАТКОРОЧНИТЕ СРЕДСТВА

- 430 - Амортизација (депресијација, деплација) по минимални стапки
- 431 - Амортизација над минимални стапки
- 432 - Вредносно усогласување на амортизацијата (ревалоризација на амортизацијата)
- 433 - Намалување на амортизацијата врз товар на сопствениот капитал
- 434 - Вредносно усогласување на финансиските средства и вложувања (долгорочни)
- 435 - Вредносно усогласување по основ на ревалоризација на обврските
- 436 - Вредносно усогласување на краткорочните побарувања
- 437 - Вредносно усогласување на залихите
- 438 - Вредносно усогласување на тековните средства (краткорочни)
- 439 - Останати вредносни усогласувања

44 - НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО

- 440 - Дневници за службени патувања и патни трошоци
- 441 - Надомест на трошоците на вработените, подароци и помошти
- 442 - Трошоци за промоција, пропаганда, реклама, репрезентација и спонзорство
- 443 - Премии за осигурување
- 444 - Даноци, придонеси, членарина и други давачки кои не зависат од резултатот
- 447 - Банкарски услуги и трошоци за платениот промет
- 449 - Останати нематеријални трошоци

45 - ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО ОД РЕДОВНАТА АКТИВНОСТ

- 450 - Неотпишана вредност и други трошоци на отуѓени и расходувани постојани средства
- 451 - Намалување на вредност на постојните средства
- 452 - Кусоци
- 453 - Казни, пенали и надомест на штети
- 454 - Дополнително утврдени трошоци - расходи од поранешни години
- 459 - Останати неспомнати трошоци - расходи од работењето

47 - ПЛАТИ И НАДОМЕСТИ

- 470 - Вкалкулирани плати
- 471 - Вкалкулирани надомести на плати

48 - РАСХОДИ ПО ОСНОВ НА КАМАТИ, КУРСНИ РАЗЛИКИ И СЛИЧНИ РАСХОДИ

- 480 - Камати од работењето со поврзани субјекти
- 481 - Курсни разлики од работењето со поврзани субјекти
- 482 - Останати слични расходи од финансиските трансакции од работењето со поврзани субјекти
- 483 - Камати од работењето со неповрзани субјекти
- 484 - Затезни камати
- 485 - Курсни разлики од работењето со неповрзани субјекти
- 489 - Останати слични расходи од трансакции со неповрзани субјекти

49 - РАСПОРЕД НА ТРОШОЦИТЕ

- 490 - Распоред на трошоците

КЛАСА 5

СЛОБОДНА (за интерна употреба - погонски пресметки и други потреби)

КЛАСА 6

**ЗАЛИХИ НА ПРОИЗВОДСТВО,
ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И СТОКИ**

60 - ПРОИЗВОДСТВО

- 600 - Производство
- 606 - Производство во доработка, обработка и манипулација
- 607 - Вредносно усогласување на производството - услугите
- 609 - Отстапување од цените на производството

63 - ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ

- 630 - Производи на залиха
- 631 - Производи во туѓ склад
- 633 - Производи во продавница
- 634 - Вкалкулиран данок на додадена вредност
- 635 - Вкалкулирани акцизи
- 636 - Производи во доработка, обработка и манипулација
- 637 - Залихи на некурентни производи и отпадоци
- 638 - Вредносно усогласување на залихите на готовите производи
- 639 - Отстапување од цените на производите

65 - ПРЕСМЕТКА НА НАБАВКАТА НА СТОКИ

- 650 - Вредност на стоките по пресметка на добавувачот
- 651 - Зависни трошоци за набавка на стоки
- 652 - Царини и други увозни давачки за стоките
- 653 - Данок на додадена вредност, акцизи и други давачки за стоки
- 659 - Пресметка на набавката

66 - СТОКИ

- 660 - Стоки на залиха
- 661 - Стоки во туѓ склад
- 662 - Стоки на пат
- 663 - Стоки во продавница
- 664 - Вкалкулиран данок на додадена вредност
- 665 - Вкалкулирани акцизи
- 666 - Стоки во доработка, обработка и манипулација
- 667 - Вредносно усогласување на залихата на стоките
- 669 - Разлика во цени на стоките

67 - АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИИ ЗА НАБАВКА НА СТОКА

- 670 - Дадени аванси, депозити и кауции за набавка на стока
- 671 - Дадени аванси, депозити и кауции на увозникот за набавка на стока
- 672 - Дадени аванси, депозити и кауции за повратна амбалажа
- 679 - Вредносно усогласување на дадените аванси, депозити и кауции за стоки

КЛАСА 7 РАСХОДИ И ПРИХОДИ

70 - РАСХОДИ НА ПРОДАДЕНИ ПРОИЗВОДИ, СТОКИ, УСЛУГИ И

МАТЕРИЈАЛИ

- 700 - Расходи на основ на продадени производи и услуги
- 701 - Набавна вредност на продадени стоки
- 702 - Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и ситен инвентар
- 703 - Расходи по основ на продадени стоки и материјали

72 - ВОНРЕДНИ РАСХОДИ

- 720 - Вонредни - невообичаени ставки на трошоци кои не произлегуваат од вообичаените (редовни) активности и кои не се очекуваат дека ќе се појават
- 721 - Вонредни отписи и оттуѓување на средства кои настанале неочекувано и со висока вредност
- 722 - Загуби поради оштетување на голем дел од средствата или поради природна катастрофа

75 - ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

- 750 - Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на поврзани субјекти
- 751 - Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар
- 752 - Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар
- 753 - Приходи од наемнина
- 755 - Приходи по основ на употреба на сопствени производи, стоки и услуги
- 756 - Приходи од продажба на материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми
- 759 - Останати приходи од продажба на производи, стоки, услуги и материјали

76 - ПРИХОДИ ОД УЧЕСТВО НА ВЛОЖУВАЊА И ПРИХОДИ ОД ОСТАНАТИ ВЛОЖУВАЊА

- 760 - Приходи од учества на вложувања во поврзани субјекти
- 761 - Приходи од учества на вложувања во неповрзани субјекти
- 762 - Приходи од останати вложувања и земи во рамките на постојаните средства со поврзани субјекти
- 763 - Приходи од останати вложувања и заеми во рамките на постојаните средства со неповрзани субјекти
- 764 - Приходи по основ на камати, курсни разлики и слични приходи од работењето со поврзани субјекти
- 765 - Приходи по основ на камати, курсни разлики и слични приходи од работењето со неповрзани субјекти

77 - ОСТАНАТИ ДЕЛОВНИ ПРИХОДИ

- 770 - Приходи од субвенции, дотации, регреси, компензации и други надомести
- 771 - Приходи од даноци и придонеси
- 772 - Приходи од укинување на долгогодишните резервирања и од одложени приходи
- 773 - Приходи од продажба на постојани средства
- 774 - Приходи од опис на обврски и приходи од вишоци
- 775 - Приходи од наплатени пенали, неподигнати капари, отстапници, награди и слично
- 776 - Приходи од наплатени отпишани побарувања
- 777 - Приходи од поранешни години

778 - Приходи по основ на рекламна пропаганда, донации и спонзорства
779 - Останати неспомнати деловни приходи

78 - ВОНРЕДНИ - НЕВООБИЧАЕНИ ПРИХОДИ

780 - Приходи од вонредна продажба на значаен дел на постојаните средства
781 - Вонредни приходи кои произлегле од значајна промена во сметководствената
проценка
782 - Вонредни непредвидени приходи
789 - Останати вонредни - невообичаени приходи

79 - РАЗЛИКА НА ПРИХОДИТЕ И РАСХОДИТЕ ВО ФИНАНСИСКАТА ГОДИНА

790 - Разлика на приходите и расходите од редовното работење
791 - Разлика на приходите и расходите од вонредните - невообичаени активности

КЛАСА 8 РЕЗУЛТАТИ ОД РАБОТЕЊЕТО

80 - ДОБИВКА ОД РЕДОВНОТО РАБОТЕЊЕ ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

800 - Добивка од редовното работење пред оданочување

81 - ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ ОД ДОБИВКАТА ОД РЕДОВНОТО РАБОТЕЊЕ ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

810 - Даноци од добивката од редовното работење
811 - Придонеси и други давачки од добивката од редовното работење

82 - ДОБИВКА ОД РЕДОВНОТО РАБОТЕЊЕ ВО ОДАНОЧУВАЊЕ

820 - Добивка од редовното работење во оданочување

83 - ДОБИВКА ОД ВОНРЕДНИ - НЕВООБИЧАЕНИ АКТИВНОСТИ ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

830 - Добивка од вонредни - невообичаени активности пред оданочување

84 - ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ ОД ДОБИВКАТА ОД ВОНРЕДНИ - НЕВООБИЧАЕНИ АКТИВНОСТИ ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ

840 - Даноци од добивката од вонредните активности
841 - Придонеси од добивката од вонредните активности

85 - ДОБИВКА ОД ВОНРЕДНИ - НЕВООБИЧАЕНИ АКТИВНОСТИ ПО ОДАНОЧУВАЊЕ

850 - Добивка од вонредни - невообичаени активности по оданочување

86 - ОСТАНАТИ ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ КОИ НЕ СЕ ИСКАЖАНИ ВО ПРЕТХОДНИТЕ ПОЗИЦИИ

860 - Останати даноци и придонеси кои не се искажани во претходните позиции

87 - ДОБИВКА ЗА ФИНАНСИСКАТА ГОДИНА

870 - Добивка од сите активности во работењето по оданочувањето

871 - Добивка за финансиската година во сите оданочувања - нето добивка

88 - РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ДОБИВКАТА ПО СИТЕ ОДАНОЧУАЊА - НЕТО ДОБИВКА

880 - Покривање на загубата од претходни години

881 - Зголемување на трајниот капитал (капитал на сопствениците)

882 - Зголемување на трајните вложувања

883 - Дивиденди и други надомести на вложувачите

884 - Резерви

885 - Плати од добивката

886 - Лични примања на сопствениците

887 - Останати намени

889 - Нераспоредена добивка

89 - ЗАГУБА

890 - Загуба од редовното работење пред оданочување

891 - Загуба од редовното работење по оданочување

892 - Загуба од вонредните - невообичаени активности пред оданочување

893 - Загуба од вонредните - невообичаени активности по оданочување

894 - Загуба од сите активности во работењето по оданочување

895 - Загуба за финансиската година по сите оданочувања

КЛАСА 9 КАПИТАЛ, РЕЗЕРВНИ И ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

90 - ЗАПИШАН, А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ

900 - Запишан, а неуплатен капитал - обични акции

901 - Запишан, а неуплатен капитал - повластени акции

902 - Запишани, а неуплатени влогови

91 - ЗАПИШАН ОСНОВЕН КАПИТАЛ КОЈ Е УПЛАТЕН

910 - Акционерски капитал - обични акции

911 - Акционерски капитал - повластени акции

912 - Основен капитал на вложувачот - удели на партнерите

913 - Зголемување на капиталот на сопствениците

914 - Државен - јавен капитал

919 - Останат капитал

92 - ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ

920 - Премии на емитирани акции

93 - РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА

930 - Ревалоризациона резерва

94 - РЕЗЕРВИ

940 - Законски резерви

941 - Резерви за сопствени акции

942 - Статутарни резерви

949 - Останати резерви

95 - АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА И ДОБИВКА ЗА ФИНАНСИСКАТА ГОДИНА

950 - Акумулирана добивка

951 - Добивка за финансиската година

96 - ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА И ЗАГУБА ЗА ФИНАНСИСКАТА ГОДИНА

960 - Пренесена загуба

961 - Загуба за финансиската година

99 - ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

990 до 994 Активни сметки

995 до 999 Пасивни сметки

II. СОДРЖИНА НА ГРУПИТЕ И НА ОДДЕЛНИТЕ СМЕТКИ

КЛАСА 0: ПОБАРУВАЊА ЗА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ И ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА

Член 1

На сметките од групата 00 - Побарувања за запишан а неуплатен капитал, се опфаќа запишаниот а неуплатен капитал, според називите на сметките од оваа група, согласно со одредбите од Законот за трговските друштва и други соодветни законски прописи.

Врз основа на договорот за друштвото се одредуваат роковите за уплата на разликата на основаниот влог, а според него и книговодствено ќе се искаже побарувањето за запишан а

неуплатен основан капитал со истовремено искажување на основаниот капитал кој треба да се плати.

Член 2

На сметките од групата 01- Нематеријални средства, се опфаќат издатоците што се отпишуваат во подолг период од една година, а кои не можат да се распоредуваат на одделни материјални вложувања, според називите на сметките од оваа група.

На сметката 010 - Издатоци за истражувања и развој се опфаќаат издатоците за истражувања и развој на пазарот, технологијата и производите чии ефекти се очекуваат во подолг период од една година.

На сметката 011- Основачки издатоци, се опфаќаат издатоците за студии и истражувања, за изработка и набавка на проектна и друга документација, за стручно оспособување и усовршување на кадрите, за камати и премии за осигурување, како и други издатоци во врска со основањето на субјектите, односно организациониот дел или постројката во нивен состав.

На сметката 012 - Гудвил (Goodwill), се опфаќа разликата меѓу повисоката куповна и пониската книговодствена вредност при купувањето на делови или цели субјекти.

На сметката 014 - Заштитни знаци и слични права, се опфаќаат вложувањата во други нематеријални права што се користат во периодот подолг од 12 месеци. На оваа сметка се искажуваат и наемнините и лизингот платен за периодот подолг од 12 месеци.

На сметката 017 - Останати нематеријални средства, се опфаќа и разграничениот дел на негативни курсни разлики над инфлацијата, односно ефектите од ревалоризацијата кои произлегуваат од побрзиот растеж на курсот на долгорочните обврски и побарувања во странска валута во днос на растежот на цените на производителите на индустриски производи.

На сметката 018 - Вредносно усогласување на нематеријалните средства (ревалоризација), како и на сите други сметки на вредносно усогласување, се искажува пресметаното вредносно усогласување на основаните сметки од соодветната група на средства.

На сметката 019 - Акумулирана амортизација на нематеријалните средства (исправка на вредноста), субјектот обезбедува евиденција на аналитичките сметки, по основните сметки од оваа група.

Во рамките на оваа сметка субјектот може да отвори и посебна аналитичка сметка за збирниот износ на пресметаната амортизација во текот на пресметковниот период.

Член 3

На сметките од групата 02 - Материјални средства, се опфаќаат промените на природните богатства, издатоците за купување и изградба на средствата за работа како и останатите материјални средства, според називите на сметките од оваа група.

На сметката 020 - Земјишта, се опфаќаат земјиштата по пазарната или проценетата вредност како и шумите по проценетата вредност.

На сметката 021- Градежни објекти, се опфаќаат сите градежни објекти кои служат за обавување на дејноста, становите и станбените згради, прибавувањето на станови и станбени згради и објектите за други потреби.

На сметката 022 - Постројки и опрема, се опфаќа и вредноста на опремата за други потреби, прибавувањето на средствата за други потреби и средствата за потребите на одбраната.

На сметката 024 - Повеќегодишни насади и основно стадо, се опфаќа вредноста на повеќегодишните насади и сите видови добиток, освен на добитокот во гоење и за промет.

На сметката 028 - Вредносно усогласување на материјалните средства (ревалоризација), се опфаќа вредносното усогласување на природните богатства (земјишта и шуми) кое претставува разлика меѓу проценетата вредност на природните богатства на крајот од пресметковниот период и нивната книговодствена вредност, како и вредносното усогласување на средствата за работа, на становите и станбените згради, на средствата за други потреби и на останатите неспомнати материјални средства. Утврденото побарувачко салдо се книжи врз товар на оваа сметка а во корист на сметките од групата 93.

На сметката 029 - Акумулирана амортизација на материјалните средства (исправка на вредноста), субјектот обезбедува евиденција на аналитичките сметки по основните сметки од оваа група, како и на становите и станбените згради, на средствата за други потреби и на средствата за посебни намени: одбрана, солидарност и други намени.

Во рамките на оваа сметка субјектот води посебна аналитичка сметка за збирниот износ на акумулираната амортизација (исправка на вредноста), во текот на пресметковниот период.

Член 4

На сметките од групата 04 - Финансиски средства (долгорочни), се опфаќаат вложувањата според називите на сметките од оваа група, чиј рок на враќање е подолг од една година.

На сметката 047 - Откупени сопствени акции, се опфаќаат емитираните акции, платени акции кои субјектот повторно ги стекнал со купување или со подарок (донација), ако, согласно со соодветни прописи се чуваат повеќе од една година. На крајот на годината оваа сметка се затвора со одлука за намалување на сопствениот капитал.

Оваа позиција ќе се појави многу ретко и тоа тогаш кога субјектот ги повлекува емитираните акции со намера да ја заштити вредноста на своите акции и тоа до висината до која со законот се дозволува тие да бидат искажувани во билансот на состојбата.

На сметката 049 - Вредносно усогласување на финансиските средства (долгорочни) - (исправка на вредноста), субјектот обезбедува аналитичка евиденција по основните сметки од оваа група.

КЛАСА 1: ПАРИЧНИ СРЕДСТВА, ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ, КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И НЕДОСТАСАНА НАПЛАТА НА ПРИХОДИ (АВР)

Член 5

На сметките од групата 10 - Парични средства, се опфаќаат паричните средства во различни форми, според називите на сметките од оваа група а во согласност со прописите.

На сметката 100 - Жиро-сметки, се опфаќаат паричните средства на жиро-сметките, како и искористените рамковни кредити.

Побарувачкото салдо на оваа сметка се пренесува на крајот од пресметковниот период во корист на соодветни сметки од групите 24 и 25, со тоа што наведеното книжење субјектот може да го спроведува и во текот на годината.

На сметката 101- Издвоени парични средства и акредитиви, се опфаќаат средствата издвоени на посебни сметки кај носителот на платен промет за отворени акредитиви во земјата, за исплата на чекови, за инвестиции и за други намени.

На сметката 107 - Останати парични средства, се опфаќаат средствата на посебните сметки на резерви, солидарност, за други потреби, депозитите и друго ако субјектот одлучи да врши плаќање од тие сметки а паричните средства се издвојуваат на посебна сметка согласно со прописите.

Член 6

На сметките од групата 11 - Хартии од вредност, се опфаќаат хартиите од вредност во номинален износ, според називите на сметките од оваа група.

На сметката 110 - Чекови, се книжи вредноста на примените чекови од домашни и странски субјекти, за продадените стоки и извршените услуги се до нивната наплата.

На сметката 111 - Меници, субјектот обезбедува аналитичка евиденција за износот на побарувањата по мениците (инструменти за плаќање) и за износот на каматите за идниот период.

Сметката 119 - Вредносно усогласување на хартиите од вредност (исправка на вредноста), задолжително се расчленува по основаните сметки од оваа група. На оваа сметка се книжат и отписите на побарувањата кои не претставуваат конечно отпишување. Дефинитивното отпишување на побарувањата се книжи директно на основаната сметка.

Член 7

На сметките од групата 12 - Побарувања од купувачите, се опфаќаат побарувањата од купувачите во земјата и странство по основаа на продажба на постојани и обртни средства.

На сметката 120 - Побарувања од купувачите во земјата, се опфаќаат побарувањата по основа на продажба во корист на соодветните сметки на приходи (групите од 75 до 78). На оваа сметка субјектите што вршат комисиона продажба ги опфаќаат побарувањата од купувачите во корист на сметката 244 - Обврски по основа на комисиона и консигнациона продажба

На сметката 121 - Побарувања од купувачите во странство, се опфаќаат побарувањата од странските субјекти по основа на извоз на стоки и услуги. На оваа сметка извозниците ги евидентираат побарувањата од странство врз основаа на извоз од свое име и за туѓа сметка, во корист на сметката 243 - Обврски по основа на извоз за туѓа сметка и на сметката 244 - Обврски по основаа на комисиона и консигнациона продажба.

Член 8

На сметките од групата 14 - Побарувања од поврзани субјекти, се опфаќаат побарувањата според називите на сметките од оваа група.

На сметката 140 - Побарувања од поврзани субјекти, се опфаќаат побарувањата во пресметката од оваа група од поврзаните субјекти и побарувањата по основ на вложените средства во заеднички работи.

На сметката 142 - Побарувања од извозници, се опфаќаат побарувањата по основ на извозот кој го извршил извозникот од свое име за сметка на сопственикот на извезените производи и услуги.

На сметката 143 - Побарувања по основ на увоз за туѓа сметка, се опфаќаат побарувањата, трошоците и провизијата по основаа на одделни увозни заклучоци. Во корист на оваа сметка се книжи конечната пресметка на увозниот заклучок врз товар на сметката 120 - Побарувања од купувачите во земјата.

На сметката 144 - Побарувања по основ на комисиона и консигнациона продажба, се опфаќаат побарувањата по основа на оваа продажба, во корист на сметките од групата 75 - Приходи од продажба.

Член 9

На сметките од групата 15 - Краткорочни финансиски вложувања, се опфаќаат финансиските вложувања со рок на враќање до една година, според називите на сметките од оваа група.

На сметката 150 - Вложувања (во акции или удели) во поврзани субјекти, се опфаќаат краткорочно вложените и здружените средства во поврзаните субјекти.

На сметката 154 - Откупени сопствени акции, се опфаќаат емитираните акции, платени акции кои субјектот повторно ги стекнал со купување или со подарок (донација), согласно со Законот за трговските друштва.

Оваа позиција ќе се појави многу ретко и тоа тогаш кога субјектот ги повлекува емитираните акции со намера да ја заштити вредноста на своите акции и тоа до висината до која Законот за трговските друштва дозволува тие да бидат искажани во Билансот на состојбата.

На сметката 157 - Останати краткорочни финансиски вложувања, се опфаќаат вложувањата како и втасаните отплати по долгорочни финансиски вложувања кои по договорниот рок, најдоцна на датумот под кој се сочинува годишниот биланс, се исклучуваат од долгорочните финансиски вложувања.

Член 10

На сметките од групата 16 - Побарувања од државата и други институции, се опфаќаат побарувањата од државата и други институции според називите на сметките од оваа група.

На денот на билансирањето, салдото на сметките од оваа група се пребива директно со салдото од сметките на групата 26 без прекнижување.

На сметката 160 - Данок на додадена вредност, се искажуваат побарувањата за данок на додадена вредност. Во задолжување на оваа сметка се искажува и пренесениот пресметан данок на додадена вредност од претходниот учесник во прометот (производителот, увозникот, трговијата и др.), а во одобрување на сметките 664 и 665.

На сметката 167 - Побарувања од државата и други институции по основа на останати неспомнати давачки, се опфаќаат побарувањата за регрес, премии, стимулации, дотации, компензации и слично, како и останатите побарувања од државата и други институции по основ на останати давачки кои не се опфатени со одделните сметки од оваа група.

Член 11

На сметките од групата 17 - Побарувања од вработените и останати побарувања, се опфаќаат побарувањата од вработените и останатите побарувања според називите на сметките од оваа група.

Член 12

На сметките од групата 19 - Платени трошоци за идните периоди и недостасана наплата на приходи (АВР), се опфаќаат однапред исплатените трошоци и приходи од тековниот период кои не можеле да бидат фактурирани.

Врз товар на сметката 190 - Однапред платени трошоци, се опфаќаат трошоците кои однапред се платени за најмногу 12 месеци, а се однесуваат на различни пресметковни периоди.

Во корист на оваа сметка се опфаќа пресметаниот отпис на однапред платените трошоци за периодот за кој се однесуваат извршените плаќања.

Врз товар на сметката 191 - Трошоци што се разграничуваат на повеќе години, се опфаќаат трошоците во врска со пробниот погон, развивањето на побарувачката за нови производи и усвојувањето на нови пазари со очекуваните повеќегодишни ефекти, како и трошоците од повеќегодишните закупи (лизинг).

Во корист на оваа сметка се опфаќа пресметаниот отпис на однапред платените трошоци за периодот за кој се однесуваат извршените плаќања.

Врз товар на сметката 192 - Пресметани приходи што не можеле да бидат фактурирани, се опфаќаат приходите од тековниот период кои не можеле да бидат фактурирани, а за кои настанале трошоци во тековниот период. Во корист на оваа сметка се книжи ликвидацијата на побарувањата со наплата или со пренос на друга сметка.

На сметката 197 - Останати платени трошоци за идните периоди и недостасана наплата на приходи, се опфаќа и разграничениот дел од примените девизни аванси до нивната реализација.

КЛАСА 2: ОБВРСКИ, ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ТРОШОЦИ И РИЗИЦИ И ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)

Член 13

На сметките од групата 21 - Краткорочни обврски по основа на хартии од вредност, се искажуваат обврските за издадени хартии од вредност со рок на втасаност до една година во номинални износи, според називите на сметките од оваа група.

Сметката 211 - Обврски за издадени меници (инструменти за плаќање), задолжително се расчленува на две аналитички сметки, така што на првата се опфаќа номиналниот износ на обврските по меници, а на втората отстапувањето по основа на каматите од идниот период.

На сметката 212 - Обврски по основ на обични обврзници се искажуваат обврските по основ на издадени обични обврзници кои доспеваат во рок до една година.

На сметката 213 - Обврски по основ на конвертибилни обврзници се искажуваат обврските по основ на издадени конвертибилни обврзници кои доспеваат во рок од една година.

Субјектот обезбедува аналитичка евиденција на издадените конвертибилни обврзници кои што на доверителите им даваат право да ги заменат за акции, во одреден период на определена опција или во кое било време за време на траењето на обврзниците, согласно одредбите на Законот за трговските друштва.

Член 14

На сметките од групата 22 - Краткорочни обврски спрема добавувачи и обврски за аванси, депозити и кауции, се опфаќаат фактурираните и нефактурираните обврски спрема добавувачите во земјата и во странство како и наплатите однапред и паричните обезбедувања од купувачите и од другите должници за обртни средства.

На сметката 221- Обврски спрема добавувачи во странство, се книжат обврските на добавувачите во странство, на товар на соодветните сметки од класите 0, 3, 4, и 7 кога се увезува за своја сметка, или на товар на сметката 143 - Побарувања по основа на увоз за туѓа сметка, кога субјектите увезуваат во свое име а за туѓа сметка.

Член 15

На сметките од групата 24 - Краткорочни обврски спрема поврзани субјекти и по основа на учество во вложувања и учество во резултатот, се искажуваат обврските спрема поврзани субјекти, обврските за краткорочни здружувања, вложувања и други краткорочни финансиски обврски спрема називите на сметките од оваа група.

На сметката 240 - Обврски спрема поврзани субјекти, се искажуваат обврските во пресметката од оваа група спрема поврзаните субјекти и обврските од заедничките работи.

На сметката 242 - Обврски спрема увозници, се искажуваат обврските по основа на увозот што ги извршил увозникот од свое име и за туѓа сметка.

На сметката 243 - Обврски по основ на извоз за туѓа сметка, се искажуваат обврските, трошоците и провизијата по основа на одделни извозни заклучоци.

На сметката 244 - Обврски по основ на комисиона и консигнациона продажба, се искажуваат обврските спрема домашниот сопственик на стоки врз товар на сметката 120- Побарувања од купувачите во земјата (за продадени туѓи стоки во комисион) и на сметката 121 - Побарувања од купувачите во странство (за продадени туѓи стоки во консигнација).

На сметката 246 - Обврски спрема субјекти со кои субјектот е поврзан по основа на учество во вложувањата, се искажуваат обврските за здружени и вложени средства и други учества во вложувањата од поврзани субјекти.

На сметката 247 - Обврски по основ на учество во резултатот (во форма на дивиденда или во друга форма), се искажуваат обврските по основ на учеството на вложувачите во резултатот кој не се припишува на главницата, на товар на соодветните сметки од групата 88.

Член 16

На сметките од групата 25 - Краткорочни обврски по основ на заеми и кредити, се искажуваат примените краткорочни заеми и кредити, според називите на сметките од оваа група.

На сметката 257 - Останати краткорочни обврски по основ на заеми и кредити, се искажуваат останатите обврските по основ на заеми и кредити, кои по договорениот рок, најдоцна на денот на годишниот биланс, се исклучуваат од долгорочни финансиски обврски.

Член 17

На сметките од групата 26 - Краткорочни обврски за даноци, придонеси и други давачки, се искажуваат обврските спрема државата и други инситуции за даноци, придонеси и други давачки според називите на сметките од оваа група.

На сметките 260 - Обврски за данок на додадена вредност и 261 - Обврски за акцизи, се опфаќаат назначените обврски кои настануваат согласно со соодветни законски прописи.

На сметките 262 и 265, се искажуваат обврските за даноци, придонеси и други давачки кои не се опфатени на сметките 260 и 261 и кои не зависат од деловните резултати (кои се вклучуваат во вредноста на вложувањата или се намируваат врз товар на расходите).

На сметката 263 - Обврски за даноци и придонеси од добивката, се искажува износот на пресметаните даноци, придонеси и други давачки од добивката по периодичната, полугодишната и годишната сметка на товар на сметката 810, 811, 840 и 841 (Даноци и придонеси од добивката од редовното работење и од вонредните активности пред оданочување).

На сметката 269 - Обврски за останати неспомнати даноци, придонеси и други давачки, се искажуваат обврските за запрените даноци, туристичка такса и другите обврски од оваа група кои не се опфатени со одделните сметки од оваа група

Член 18

На сметките од групата 27- Краткорочни обврски за плати, други обврски спрема вработените и останати краткорочни обврски, се искажуваат обврските, пресметката и исплатата

на платите и надоместите по основа на платите, обврските спрема вработените по други основи, нераспоредената добивка од финансиската година и останатите неспомнати краткорочни обврски.

Во корист на сметката 270 - Обврски за плати и надомести на плати, се искажуваат обврските за плати и надомести на плати на вработените по сите основи (вкalkулирани, од резултатите, од дотациите и сл.). Врз товар на оваа сметка во корист на другите сметки од оваа група се книжи пресметката на платите и надоместите (по рекапитулација на исплатните листи).

Врз товар на сметките 271 до 274 се искажуваат исплатените износи на обврските спрема називите на сметките.

На сметката 275 - Нераспоредена добивка од финансиската година, се искажува делот од добивката за финансиската година по сите оданочувања - нето добивката, која субјектот не ја распоредил во текот на годината и која се пренесува од сметката 889. Состојбата на оваа сметка при книжењето на почетната состојба во деловните книги наредната година се пренесува на сметката 950 - Акумулирана добивка.

На сметката 276 - Обврски за лични примања на сопствениците, се искажува делот од добивката за финансиската година по сите оданочувања - нето добивката наменет за лични примања на сопствениците.

Член 19

На сметките од групата 28 - Долгорочни обврски и долгорочни резервирања за ризици и трошоци, се опфаќаат обврските по видови според називите на сметките од оваа група, во согласност со прописите како и формирањето, користењето и укинувањето на долгорочните резервирања за ризици и трошоци.

На сметката 285 - Долгорочни обврски по основ на хартии од вредност се обезбедува аналитичка евиденција на издадените хартии од вредност според називите на соодветните сметки.

Субјектот обезбедува аналитичка евиденција на издадените конвертибилни обврзници кои што на доверителите им даваат право да ги заменат за акции, во одреден период на определена опција или во кое било време за време на траењето на обврзниците, согласно одредбите на Законот за трговските друштва.

Член 20

На сметките од групата 29 - Одложено плаќање на трошоци и приходи во идните периоди (ПВР), се искажуваат пресметаните трошоци кои го товарат тековниот пресметковен период, а не се фактурирани, како и однапред наплатените или пресметаните приходи во тековниот период кои се однесуваат на наредниот пресметковен период.

Врз товар на сметките од оваа група се книжи преносот на пресметаните приходи на соодветните сметки на приходите во периодот на кој се однесуваат извршените плаќања на пресметаните трошоци и преносот на други сметки.

КЛАСА 3: ЗАЛИХИ НА СУРОВИНИ, МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И СИТЕН ИНВЕНТАР

Член 21

На сметките од групата 30 - Пресметка на набавката, се искажуваат куповната (фактурна) вредност и трошоците на набавката што се засметуваат во набавната вредност на материјалите, резервните делови и ситниот инвентар.

Во корист на сметката 309 - Пресметка на набавката, се книжи набавната вредност на одделни набавки на товар на соодветните сметки од групите 31, 32 и 35 или класа 4 за материјали и резервни делови што не се складираат.

Користењето на сметките на оваа група не е задолжително.

Член 22

На сметките од групата 31- Суровини и материјали, се искажуваат залихите, отстапувањата од планските вредности и вредносното усогласување на залихите на суровините и материјалите, според називите на сметките од оваа група.

На сметката 310 - Суровини и материјали на залиха, се искажуваат залихите на суровините, основаниот и помошниот материјал, горивата и мазивата според набавната - реалната или планската вредност. Ако суровините и материјалите се водат според планската вредност, отстапувањата од планската вредност се опфаќаат на сметката 319-Отстапување од цените на суровините и материјалите.

На сметката 317 - Вредносно усогласување на залихите на суровини и материјали (исправка - намалување на вредноста), се искажуваат законските и други усогласувања на вредноста на некурентните залихи.

Член 23

На сметките од групата 32 - Резервни делови, се искажуваат набавените делови за вградување, по правило без обработка и доработка, во сопствени производи и за одржување, поправки и реконструкција, како и отстапувањата од планските вредности и вредносното усогласување на залихата на резервните делови (исправка-намалување на вредноста), според називите на сметките од оваа група.

Член 24

На сметките од групата 35 - Ситен инвентар и амбалажа, се искажуваат вредностите на ситниот инвентар, амбалажата и автогумите на залиха и во употреба, на соодветни сметки од оваа група.

Ако предметите на ситниот инвентар во употреба се отпишуваат калкулативно, според планот на користењето, отписите се искажуваат на посебна аналитичка сметка.

На сметката 357 - Вредносно усогласување на залихите на ситниот инвентар, амбалажата и автогумите (исправка - намалување на вредноста), се искажуваат законските и другите усогласувања на вредноста на ситниот инвентар, амбалажата и автогумите на залиха и во употреба, на посебни аналитички сметки во рамките на оваа сметка.

Член 25

На сметките од групата 37 - Аванси, депозити и кауции за сировини и материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми, се опфаќаат плаќањата однапред и паричните обезбедувања на добавувачите и на другите доверители за обртни средства.

КЛАСА 4: ТРОШОЦИ И РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Член 26

На сметките од групата 40 - Трошоци за сировини, материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар, се искажува вредноста на потрошокот и трошењето во работењето, преку сметките на залихите во класа 3 или непосредно (без складирање) според називите на сметките од оваа група.

На сметката 400 - Потрошени сировини и материјали, се искажува вредноста на потрошените сировини, основниот и помошните материјали, канцеларискиот и друг материјал.

На сметката 401- Потрошена енергија, се искажува вредноста на потрошената енергија, потрошениот материјал за производство на енергија и погонско гориво.

На сметката 404 - Потрошени резервни делови, се искажуваат вградените делови, по правило без обработка и доработка, во сопствени производи или во средствата и одржување, поправка и реконструкција.

На сметката 405 - Отпис на ситен инвентар, се искажува еднократниот и калкулативниот отпис, како и отписите на вредноста на ситниот инвентар поради дотраеноста и застареноста.

Член 27

На сметките од групата 41- Услуги со карактер на материјални трошоци, се искажуваат услугите со карактер на материјални трошоци, според називите на сметките од оваа група.

На сметката 419 - Останати услуги, се искажуваат сите услуги што се непосредно врзани за остварувањето на процесот на производството, како што се: производствените услуги, услугите за освојување на ново производство и откривање на минерално и друго богатство, услугите за тековна заштита при работа, услугите за тековните потреби на научно истражувачката работа и останати слични услуги.

Член 28

На сметките од групата 42 - Резервирања за трошоци и ризици, се искажуваат вкalkулираните долгорочни резервирања за трошоци и ризици како што се резервирањата за: обновувањето на природните богатства, надоместот на штети, пензии на вработените, инвестиционото одржување на тековните (основаните) средства, покривање на дубиозните побарувања, гаранции, како и резервирањата по основа на стоки и другите веројатни трошоци и ризици што ќе настанат по подолго време, а се однесуваат на сегашните ефекти.

Член 29

На сметките од групата 43 - Амортизација и вредносно усогласување на долгорочните и краткорочните средства, се искажува амортизацијата на нематеријалните и материјалните средства во согласност со прописите и вредносното усогласување на долгорочните и краткорочните средства и вложувања.

На сметката 434 - Вредносно усогласување на финансиските средства и вложувања (долгорочни), се искажува и делот од намалувањето на вредноста на постојаните средства кои се резултат на проценка.

На сметката 436 - Вредносно усогласување на краткорочните побарувања, се искажува отписот и вредносното усогласување (исправката на вредноста) на побарувањата и финансиските вложувања.

Член 30

На сметките од групата 44 - Нематеријални трошоци од работењето, се искажуваат означените трошоци според називите на сметките од оваа група.

На сметката 441 - Надомести на трошоците на вработените, подароци и помошти, се искажуваат надоместите на трошоците за превозот на вработените до работното место и од работното место, надоместите за сместување и исхрана на терен, трошоците за исхрана на вработените во текот на работата, регресот за годишен одмор, помош на семејства во случај на смрт, jubилејни награди и други лични примања и надомести на вработените.

На сметката 444 - Даноци, придонеси, членарина и други давачки кои не зависат од резултатот, се искажуваат обврските кои настануваат независно од резултатот како што се: давачки за користење на градско земјиште, давачки за користење на природни богатства, давачки за солидарност, трошоците за придонеси на Стопанската комора на Републиката и градот, трошоци за зачувување, унапредување и заштита на човековата работна и животна средина, членарина и останати даноци, придонеси и други давачки по останати основаи согласно со прописите.

На сметката 449 - Останати нематеријални трошоци, се искажуваат авторските хонорари, трошоците за привремени и повремени работи, останатите надомести на граѓаните, како и трошоците што не се опфатени со одделните сметки од оваа група.

Член 31

На сметките од групата 45 - Останати трошоци од работењето од редовната активност, се искажуваат трошоците според називите на сметките од оваа група.

На сметката 450 - Неотпишана вредност и други трошоци на отуѓени и расходувани постојани средства, се искажува неотпишаната вредност на нематеријалните средства како и неотпишаната вредност на материјалните средства и хартиите од вредност, намалени за капиталната загуба.

На сметката 451- Намалување на вредноста на постојаните средства, се искажува делот од намалувањето на вредноста на постојаните средства, кое се спроведува согласно со законски пропис.

На сметката 459 - Останати неспомнати трошоци од работењето, се искажува и капиталната загуба.

Член 32

На сметките од групата 47- Плати и надомести, се искажуваат пресметаните плати и надоместите на платите за пресметковниот период.

Член 33

На сметките од групата 48 - Расходи по основа на камати, курсни разлики и слични расходи, се опфаќаат расходите според називите на сметките од оваа група.

На сметките 480, 481 и 482, се опфаќаат сите расходи на финансирање, според називите на сметките од оваа група што настануваат од односите со поврзани субјекти.

Член 34

Преку сметките од групата 49 - Распоред на трошоците, се пренесуваат вкупните трошоци при составување на билансот на успехот.

Сметките од групата 49 - се затвораат со сметките на останатите групи од класа 4 на крајот од годината, односно при изработката на годишната сметка.

КЛАСА 5: СЛОБОДНА (за интерна употреба-погонски
пресметки и други потреби)

КЛАСА 6: ЗАЛИХИ НА ПРОИЗВОДСТВО, ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И СТОКИ

Член 35

На сметките од групата 60 - Производство, се опфаќа вредноста на производството, недовршените производи, полупроизводите и деловите како и незавршените услуги во цената на чинењето.

На сметката 607 - Вредносно усогласување на производството - услугите (исправка - намалување на вредноста), се опфаќаат законските и другите усогласувања на вредноста на некурентните залихи.

Член 36

На сметките од групата 63 - Готови производи, се опфаќа вредноста на готовите производи според називите на сметките од оваа група.

На сметките 634 - Вкалкулиран данок на додадена вредност и 635 - Вкалкулирани акцизи, се опфаќа данокот на додадена вредност и акцизи во вредноста на залихите на производите во "продавница" ако продажните цени се формираат со данокот на додадена вредност и акцизи. На товар на овие сметки во корист на сметките 260 - Обврски за данок на додадена вредност и 261 - Обврски за акцизи, се книжи данокот на додадена вредност и акцизи во цената на продадените производи од "продавница".

Член 37

На сметките од групата 65 - Пресметка на набавката на стоки, се опфаќа вредноста на набавените стоки по елементите на набавната цена.

Преку сметката 659 - Пресметка на набавката, се пресметува и се пренесува вредноста на набавените стоки на сметките од групата 66.

Користењето на сметките од оваа група не е задолжително.

Член 38

На сметките од групата 66 - Стоки, се опфаќаат залихите на стоки.

На сметките 664 - Вкалкулиран данок на додадена вредност и 665 - Вкалкулирани акцизи, се опфаќа данокот на додадена вредност и акцизи во вредноста на залихите на стоки во "продавница" ако продажните цени се формираат со данок на додадена вредност и акцизи. На товар на овие сметки во корист на сметките 260 - Обврски за данок на додадена вредност и 261 - Обврски за акцизи, се книжи данокот на додадена вредност и акцизи во цената на продадените стоки од "продавница", како и пренесениот пресметан данок на додадена вредност или акцизи од претходниот учесник во прометот.

КЛАСА 7: РАСХОДИ И ПРИХОДИ

Член 39

На сметка 700 - Расходи по основа на продадени производи и услуги, се искажува вредноста на продадените производи и услуги по реалните трошоци, со задолжување на оваа сметка во корист на сметките од групата 60, односно во корист на соодветната сметка од групата 63 или сметката 490 - Распоред на трошоците.

На товар на оваа сметка се книжат и пресметаните вредности според реалните трошоци на употребените сопствени производи и услуги за нематеријални и материјални средства, за ситен

инвентар, за семе произведено за сопствени потреби, за прираст на основаното стадо и за заедничка потрошувачка.

На сметката 701- Набавна вредност на продадени стоки, се опфаќа набавната вредност на продадените стоки во корист на соодветните сметки од групата 66.

На сметката 702 - Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и ситен инвентар, се опфаќа набавната вредност на продадените материјали, резервни делови и ситен инвентар, во корист на соодветните сметки од класата 3.

На сметката 703 - Расходи по основ на продадени стоки и материјали, се искажуваат трошоците од класа 4, во корист на сметката 490-Распоред на трошоците.

Член 40

На сметките од групата 72 - Вонредни расходи, се опфаќаат расходите според називите на сметките од оваа група.

Во рамките на сметките од оваа група се вклучуваат расходите кои ретко се случуваат и не произлегуваат од вообичаените (редовните активности) и кои не се условени со никакви добивки. Тие настануваат неочекувано и не можат да се предвидат кога ќе се појават.

Член 41

На сметките од групата 75 - Приходи од продажба, се опфаќаат остварените приходи од продажбата на производи, стоки, услуги, материјали, ситен инвентар, автогуми и амбалажа, според називите на сметките од оваа група.

На сметката 759 - Останати приходи од продажба на производи, стоки, услуги и материјали, се опфаќаат и приходите од надомести за извршени услуги во прометот на стоки и материјали.

Член 42

На сметките од групата 76 - Приходи од учества на вложувања и приходи од останати вложувања, се опфаќаат остварените финансиски приходи според називите на сметките од оваа група.

На сметката 760 - Приходи од учества на вложувања во поврзани субјекти, се опфаќаат финансиските приходи остварени од односите со поврзани субјекти.

Член 43

На сметките од групата 77 - Останати деловни приходи, се опфаќаат деловните приходи според називите на сметките од оваа група.

На сметката 773 - Приходи од продажба на постојани средства, се искажуваат приходите на нематеријалните средства како и материјалните средства и хартиите од вредност намалени за капиталната добивка.

На сметката 779 - Останати неспомнати деловни приходи, се искажува и капиталната добивка.

Член 44

На сметките од групата 78 - Вонредни - невообичаени приходи, се опфаќаат приходите според називите на сметките од оваа група.

Во рамките на сметките од оваа група се вклучуваат приходите кои потекнуваат од сосема невообичаени настани кои ретко се случуваат и немаат никаква поврзаност со настанатите трошоци од редовното работење.

Член 45

Сметките од групата 79 - Разлика на приходите и расходите во финансиската година, на крајот на пресметковниот период, се задолжуваат за разликата меѓу приходите и расходите од редовното работење и од вонредните невообичаени активности, во корист на сметките 800 и 830 за износот на остварената добивка - добивката од редовното работење пред оданочување и добивката од вонредните невообичаени активности пред оданочување, а се одобрува за разликата на приходите и расходите од редовното работење и од вонредните невообичаени активности во пресметковниот период, врз товар на сметките 800 и 830.

КЛАСА 8 - РЕЗУЛТАТИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Член 46

Сметката 800 - Добивка од редовното работење пред оданочување, се одобрува, односно таа сметка се задолжува за разликата меѓу приходите од редовното работење и расходите од редовното работење во пресметковниот период. Ако од вкупниот приход не се надоместени вкупните расходи од редовното работење, износот на ненадоместените вкупни расходи од редовното работење од вкупниот приход од редовното работење се книжи во корист на оваа сметка, а на товар на сметката 890 - Загуба од редовното работење пред оданочување.

Добивката од редовното работење пред оданочување се распоредува со книжење на товар на оваа сметка во корист на соодветните сметки од групите 81 и 82.

Член 47

Во корист на сметките од групата 81 - Даноци и придонеси од добивката од редовното работење пред оданочување, се книжат распоредените износи на остварената добивка од редовното работење пред оданочување на товар на сметката 800.

На товар на сметките 810 - Даноци од добивката од редовното работење и 811- Придонеси и други давачи од добивката од редовното работење, се книжат распоредените износи на остварената добивка од редовното работење пред оданочување што субјектот ќе ги утврди по перидична, полугодишна и годишна сметка, во корист на сметката 263 - Обврски за даноци и придонеси од добивката.

Ако износот на добивката од редовното работење пред оданочување, не е доволен за покривање на даноците, придонесите и другите давачки од добивката од редовното работење пред оданочување, разликата се книжи во корист на оваа сметка, а на товар на сметката 890 - Загуба од редовното работење пред оданочување.

Член 48

Во корист на сметката 871 - Добивка за финансиската година по сите оданочувања- нето добивка, се книжи добивката во пресметковниот период на товар на сметките 800 и 830.

На товар на оваа сметка се книжи распоредот на нето - добивката во корист на сметките од групата 88 - Распоредување на добивката по сите оданочувања - нето добивка, согласно со општиот акт на субјектот, при што при распоредувањето на нето добивката по годишна сметка треба да се примени принципот на сразмерност на структурата на капиталот на сопствениците.

Член 49

Во корист на сметките од групата 88 - Распоредување на добивката по сите оданочувања - нето добивка, се книжат распоредените износи за намените според називите на сметките од оваа група, на товар на сметката 871 - Добивка за финансиската година по сите оданочувања - нето добивка.

На товар на сметката 880 - Покривање на загуба од претходни години, се книжи распоредениот износ за оваа намена во корист на сметката 960 - Пренесена загуба.

На товар на сметките 881 - Зголемување на трајниот капитал (капитал на сопствениците), и 882 - Зголемување на трајните вложувања, се книжи распоредениот дел од добивката по сите оданочувања- нето добивка, во корист на сметките од групата 91.

На товар на сметката 883 - Дивиденди и други надомести на вложувачите, се книжи распоредениот дел од добивката по сите оданочувања - нето добивка, во корист на сметката 247 и дел на сметката 249.

На товар на сметката 884 - Резерви, се книжи распоредениот дел од добивката по сите оданочувања на нето добивка, во корист на сметката 94 - Резерви.

На товар на сметката 885 - Плати од добивката, се книжи распоредениот дел од добивката по сите оданочувања - нето добивка, за плати во корист на сметката 270 - Обврски за плати и надомести на плати.

Платите од добивката реализирани и по поранешните периодични и полугодишни сметки во истата деловна година, се книжат на товар на сметките 871 или 895 со одобрение на сметката 885.

На товар на сметката 886 - Лични примања на сопствениците, се книжи распоредениот дел од добивката по сите оданочувања - нето добивка, за лични примања на сопствениците во корист на сметката 276 - Обврски за лични примања на сопствениците.

На товар на сметката 887 - Останати намени, се книжи распоредениот дел од добивката по сите оданочувања - нето добивка, за останати намени во корист на сметката 919 - Останат капитал.

На товар на сметката 889 - Нераспоредена добивка, се книжи делот од добивката по сите оданочувања - нето добивка, кој според пресметката е распореден во корист на сметката 275 - Нераспоредена добивка од финансиската година.

Книжењата од ставовите 3, 4, 5 и 9 се вршат при составувањето на годишната сметка.

Користењето на сметките од оваа група не е задолжително.

Член 50

На сметките од групата 89 - Загуба, се опфаќаат книжењата според називите на сметките од оваа група.

При заклучување на деловните книги сметките од оваа група меѓусебно се затвораат.

Непокриената загуба од тековната година која во годишната сметка е искажана на сметката 961- Загуба за финансиската година, при преносот на почетните состојби во деловните книги на наредната година, се пренесува на сметката 960 - Пренесена загуба.

КЛАСА 9 - КАПИТАЛ, РЕЗЕРВИ И ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА

Член 51

На сметките од групата 90 - Запишан а неуплатен капитал, се опфаќа запишаниот а неуплатен капитал според називите на сметките од оваа група.

Во случај на еднострано издвојување на дел на субјектот во посебен субјект или на негово присоединување кон друг субјект вредноста на активата што се издвојува се искажува на дел од сметката 177, а се одобруваат соодветни сметки на кои таа актива е искажана и за истиот износ се врши вредносно усогласување (исправка на вредноста) на тие побарувања врз товар на сметките од групите 90 и 91, а во корист на дел од сметката 179, но најмногу до висината искажана на сметките од групите 90 и 91.

Книжењата од став 2 на овој член се вршат со состојба на денот на издвојувањето на дел од субјектот, според посебните пописни листи, односно сметководствената состојба.

Одредбите на ставовите 2 и 3 од овој член сообразно се применуваат и на другите средства.

Член 52

На сметките од групата 91- Запишан основен капитал кој е уплатен, се опфаќа запишаниот основен капитал кој е уплатен според називите на сметките од оваа група во согласност со прописите.

На сметката 919 - Останат капитал, се опфаќаат сите форми на капитал кои не се опфатени според називите на сметките од групата 91.

Член 53

На сметките од групата 92 - Премии на емитирани акции, се опфаќаат премиите на емитирани акции, како остварен вишок над номиналната вредност на акциите, кој вишок претставува разлика помеѓу остварената пазарна вредност на акциите и нивната номинална вредност, односно кога продажбата на емитираните акции се врши по цена над номиналната вредност на акциите.

На товар на сметките од групата 92 се опфаќа и износот на оној дел од повлечените акции (откупени сопствени акции) кои не ќе се продадат во текот на годината во рокот утврден со Законот за трговските друштва или друг пропис, за кој дел се врши намалување на вредноста на капиталот.

Член 54

На сметките од групата 93 - Ревалоризациона резерва, се опфаќа ревалоризационата резерва.

Член 55

На сметките од групата 94 - Резерви, се опфаќаат резервите според називите на сметките од оваа група во согласност со прописите.

Член 56

На сметките од групата 95 - Акумулирана добивка и добивка за финансиската година, се опфаќа акумулираната добивка и добивката за финансиската година, според називите на сметките од оваа група во согласност со прописите.

Во корист на сметката 950 - Акумулирана добивка, се книжи делот од нераспоредената добивка од поранешни години, со книжење на товар на сметката 275 -Нераспоредена добивка од финансиската година, која има статус на капитал и може да се користи за покривање на загубата како и за распоредување на начин предвиден во член 50, став 2 од овој Правилник.

Член 57

На сметките од групата 96 - Пренесена загуба и загуба за финансиската година, се искажува пренесената - непокриена загуба од поранешните години и загубата за финансиската година.

Непокриената загуба во тековната година која со годишната сметка е искажана на сметката 961, при преносот на почетните состојби во деловните книги на наредната година, се пренесува на сметката 960 - Пренесена загуба.

Член 58

На сметките од групата 99 - Вонбилансна евиденција, се опфаќаат туѓите средства во сопственост на субјектот и условните обврски на субјектот, а според принципите на двојно книговодство.

На сметките 990 и 994 - Активни сметки, се опфаќаат основните средства во закуп, комисиони стоки, стоки во консигнација, материјали примени на обработка и доработка, хартии од вредност и друго.

На сметките 995 до 999 - Пасивни сметки, се опфаќаат, условните обврски по разни основи.